

Székely Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék székely érdekeit védő politikai ujság.

Előfizetési ár: egész évre 50 leu, félére 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyilt-tér soronként 3 leu.

A szerkesztésért felelős:
Ebert András
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden vasárnap.

A székely zászló.

A székely zászlót, amelynek színei tudvalegleg buzavirág-kék és aransárga, ünnepélyes alkalmakkor kitűzni, a székely színeket használni, mindenkinek szabad. Ez a kormány álláspontja.

Tisztelettel kérjük a székely vármegyék prefektusait, intézkedjenek rendeletileg, hogy ünnepélyes alkalmakkor a román zászló mellé tűzzék ki a székely zászlót is.

Legyen ez szimboluma a román—székely megértésnek és juttassa eszébe úgy a román, mint a székely népnek azt a boldog időt, amikor román és székely között nem volt féltékenység, egymásra agyarkodás, hanem közösen küzdöttek, közös elnyomók: a népnnyuzó zsarnokok ellen.

A székely zászló lesz a közel jövőben meginduló székely nemzeti szervezkedésnek is a jelvénye. E zászló alá fog sorakozni a székely népnek minden fia, ki azt akarja, hogy a Székelyföldön fejlett székely kultúra mellett, legyen fejlett a székely ipar, kereskedelem és kigazdánk ne legyenek kénytelenek egyre-másra kezükbe venni a vándorbotot.

A «Székely-Udvarhely» becsületes nyiltsággal küzd a székely érdekek védelméért. Az ármány és gonoszság nem hallgatható el. Tartunk ki a kibontott zászló mellett, új előfizetők gyűjtésével erősítsük ezt a lapot, hogy minél előbb elérhessük kitűzött célunkat.

Akasztófa-humor

a mai — ugynevezett — háztulajdonosok helyzete. Kacagtató és egyuttal siralmas, szívet-lelket ölő állapotokról győződhetik meg az, akinek kedve és megfelelő érzéke van az emberek nyomoruságainak szemléltetéséhez.

Ma-holnap ingyen sem kell háztulajdonjog senkinek. Hiszen azzal csak bajt és súlyos felelősséget, leirhatatlan boszuságokat, napról-napra ismétlődő szekaturákat vesz magára az a szerencsétlen ember, akif sorsa vagy esetleg pénzbeaváltás előtt jött ötlete: házvételre ösztönzött.

Hát nem akasztófa-humor-e az, hogy ma van olyan lakó, aki épen 20 évig lakhat azon összegért, amelyért a háztulajdonos mindössze 2—3 évig tartó kijavítást eszközölthet?

Van olyan lakó, aki egy pár ócskacipőn tett félborításért fél esztendeig bírhat 2 szobát, konyhát, kamarát, pincét, holott a béke-időben pont 20 pár ujat adott ugyanezért.

Van, aki egy rend ruháért most

egész évig lakik és régebben azért 40 rend ruhát adott.

Van, aki egyáltalán már nem is tartja szükségesnek fizetni. (Csak nem bolond, hogy még fizessen is! Tartsa szerencsésének az a nyomorult pária házigazda, hogy ő benne lakik!) Röhögve vágja bent a szobapadlón a fát, sőt már a házat is fűteni kezdte. (Csak nem vesz drága fát, mikor a házat ingyen kapja...)

A tulajdonost tépi az adó és a reparáció magas költsége. Tehetetlen martalék. Utolsó garasát is, megfizetve minden erőforrását, belefektette a házbirtokba és most — mint *modern háztulajdonos* — veheti kezébe a koldusbotot, mellyel önmagát és az egész világot szeretné agyonverni — elkéserevésében.

A vixes, a cipőborító, a ruhás, az adós, az ingyen lakó — semmit sem áldozva — az árfelhajtásokon piócámódra szivja a nyomorult közönséget és érintetlen tőkájével kövérre eszi magát s kinozza, mint élősdit

azt, akitől jogtalanul bitorol el jogos előnyöket... Valóban akasztófa-humor!

Még a föld, a hallgató pusztá föld is, mint földreform 40-szeres törvényes multbeli felárhoz juttatja a birtoklóját. Csak a házasföld, a földesház az, amibe ma tébolyult teszi a pénzét. Mert akinek már benne van a pénze, azt taszigálhatja a hajdani szemétdomb pestist terjesztő cigánya is, mint *ujdonsült lakós ur*...

Nem azt mondom ezzel, hogy nem kell mindenkinek lakás. Nem is azt, hogy ne élhető árhoz jusson Péter vagy Pál. Oh nem. De a tulajdon egyforma kezelést érdemel. Vagy pedig törüljék el valamennyit a földszinéről. S ne arra legyen az egyik jó, hogy kiszivja általa valamennyiünk vérért, amásik pedig arra, hogy a tulzsufozással dögleletes ragályt, undort, házi feltordulást, vagyoni végromlást okozzon...

Mert e miatt aztán az egész építőipar nem pang, hanem halódik és maga után fogja rántani a cipővixon felhizottakat is. Az építőipar halálán át jön a teljes nemzeti nyomor, a közelszegényedés. Nem hiszitek? Hát akkor csak rajta ez örült uton!...

Az építőipar maga a fejlődés szava épen úgy, mint a lakásinség a sörvadásé.

Az építőipar a társadalom kétharmadát egyenesen átfogja, de érinti a teljes egyetemességet is. Ennek halála tehát maga a tömeghalál vagy legjobb esetben a barlangi ősember sorsa.

Kő-, erdő-, fa-, fémpipar, élelmezés, ruházat, jóléti, művészeti életformák, vasutak, bányák, közlekedési eszközök, kőmives, ács, bádogos, asztalos, cserépfedő, téglá-, cserépgyártás, kő-, kavics-, rabicmunka, festő, mázó, fuvaros, napszámos, lakatos, vasöntő, kovács, kubikos, kőfaragó stb. a végtelenségig felsorolható sokasága az érdekelteknek fűződik az építőiparhoz, mely áll és halódik azért, hogy legyen lakáshivatal, rekvirálás, lakásromboló *ingyen lakós*...

Hány gyár, mérnök és más exisztencia lézeng ez ipar halódottsága miatt!?

Ismerék olyant, akinek 2—300 ezer leu van birtokában és jogsértett, rémült alakoskodó pofával fut a lakáshivatalhoz, hogy — szerinte — nem eléggé gyötörhette, marhatta agyon lakásadóját... Minek építse

bele százezreit az ilyen, ha ő tized, fél, sőt ingyen áron pusztíthat másokat a tulajdonukban és helyettük az adót s közterheket huzza a házlajdonos!?

Milyen szélhámos, hazug svihákság van minden vonalon!

A köz- és államérdek szüntelenül kiáltja: középület, középítkezés! Szünjék meg minden lakáshivatal, lakás rekvirálás, mert különben önpiszkába rothad bele az ember!...

Hún.

Helyes uton.

Örvendetes az a szellemi fellendülés, amely társadalmunk minden osztályánál tapasztalható. A mozduatlanság, a tétlenség halált jelent. A mozgásban, a cselekvésben élet van. Minél több a mozgás, annál több az élet. Az életerő felhalmozódása egészséges vérkeringést visz a társadalom testének minden egyes tagjába. Az egészséges, friss vérkeringés pedig hamar megszünteti a test beteges színét: a májfoltok eltűnnek az arcról, a kebel duzzad az erőttől, az izmok feszülnek s munka után kíváncznak.

Társadalmi életünk egészséges vérkeringése megindult. A bacillusos kiütések kezdenek lassanként eltűnedezni. Egy egészséges világnézet kezd kialakulni. A gondolkodó ember reá lép arra a biztos alapra, amely ugyan régi, de kipróbált.

Ez az alap a hecsületes, a meg-nemesített szociálizmus. Az a szociálizmus, melyet tartalommal maga az isteni Mester töltött meg. Az a szociálizmus, melynek alaptétele egyetlen szóban van lefektetve s ez a szó: Szeretet. A szeretet teszi boldogokká az egyes családokat, a szeretet kapcsolja össze a társadalom különböző osztályait, a szeretet békíti ki az államnak együtt élő fajilag és nyelviileg ugyan különböző, de végelemezésben egy célra törekvő polgárait.

Mindenki a boldogságot keresi. Mindenki azért fut, fárad, hogy megélhetését biztosíthassa. Ebben a létért való küzdelemben azonban soha sem szabad a szeretet nagy elvét szem elől téveszteni, mert aki csak önmagát szereti és embertársaival nem törődik, az önzővé lesz. Az önzőnek pedig, amint a nagy Eötvös

megmondotta, nincs vigasztalása még itt a földön sem. Aki pedig a maga szeretetén kívül embertársait is a szeretet láncával kapcsolja magához, már itt a földön megtalálta az igazi boldogság útját, megkezdte kialakítani magában a mennyországot.

Lépünk mindnyájan erre az útra. Faji értékeink megbecsüléseért szálljunk sikra; azokat védjük, oltalmazzuk, fejlesszük, de ugyanakkor, ha jó tulajdonságaink megbecsülését látjuk, mi se hunyjunk szemet a velünk élő más fajok jó tulajdonságai előtt. Egymás jó tulajdonságainak megbecsülése megértést szül. A megértés pedig alapja a szeretetnek. Keressük a megértésnek azt a helyes útját, amely mindnyájunkat a mindent átkaroló szeretetben egyesít.

Gondolatok.

Egy újabb szellem kezd felküzdeni,
Egy új irány tör át a lelkeken:
A nyers fajokba tisztább érzeményt,
S gyümölcsözőbb eszméket oltani,
Hogy végre egymást szívben átkarolják
S uralkodják igazság, szeretet...
Hogy a legutolsó pof is kunyhójában
Mondhassa bizton: nem vagyok magam!
Testvéreim vannak, számos milliók;
En védem őket, ők megvédnek engem;
Nem félek sors tőled, bár mit akarsz!
Ez az, miért csüggedni nem szabad"...

Vörösmarty M.

Gondolatok a könyvtárban.

"Mi dolgunk e világon? küzdeni
Erőnk szerint a legnemesbékért."

Vörösmarty M.: u. o.

"A szabad értelem a méhhez hasonlít,
mely a mindenholnan gyűjtött anyagot,
saját erejéből feldolgozza és rendezzi."

Bacon: Nov. Org. 594.

"Sok megújul, a mi el volt avulva
s el fog mulni, ami most nagy tiszteletben áll."

Horatius: De arte poetica 70.

Színház.

Fehér Imre erdélyrészi színházgátló koncesszióját a miniszterium megújította s ennek eredményeképpen egyedül csakis ő kapott színházi engedélyt a székelyföldi városokban. Kerületéhez: Torda, Nagyenyed, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Csíkszereda, Szászrégen és Székelyudvarhely városok tartoznak.

Fehér elsőrangú színészgárdájával Csíkszeredában működik jó anyagi és erkölcsi sikerrel. A közönség színházba járó kedvét nagyban fokozza az, hogy Fehér nem kimélve a nagy anyagi áldozatot, állandóan vendégszereplésekkel élénkíti színházát. Augusztus első napjaiban Szentgyörgyi István kreálja feledhetetlen alakjait: a „Cigány”, „Toloncz”, „Vénbakkancsos” színművekben.

Társulatának drámai és operette együttese a vidék kiválóságaiból áll. Ha Székelyudvarhelyt is úgy átérzik a kultúra becsülését, mint Csíksze-

redán, akkor Fehér és gárdájának kulturmunkája fényes eredményt jelent.

Mint értesülünk — színházi szezonját szept. 1-én kezdi meg Székelyudvarhelyt s ennek előkészítésével Vákár Vilmos színművészt bízta meg, aki már a mai naptól kezdve bérletjegyzéseket fog gyűjteni.

Vákár mindenütt meg fog jelenni e célból, hogy máris reprezentálja Fehér igazgató személyét.

A színházi iroda a »Bukarest«-szállóban, jul. 25-től felvilágosítással szolgál a közönségnek színházi ügyben naponta d. e. 11—12 óráig.

HIREK.

— **Mária királyné liget.** Búza-háza (Marostordavm.) község Ifjúsági Egyesülete a falutól kért és kapott területét parkirozza s azon állandó tánc- és színháztermet vagyis Népházat fog még az ősz folyamán építeni. A ligetet — a megnyerendő engedély alapján — Mária királyné nevéreől ohajtja elnevezni.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter *Negrutiu* Emil polgármesterhelyettes Székelyudvarhelytanyakönyvvezetőnek nevezte ki.

— **Hivatalbizsgálai.** Minap Kolonell *Bancilla* inspector generál, közúti felügyelő Székelyudvarhelyt, a vármegyei államépítészeti hivatal ügymenetét megvizsgálta. *Sipos* Béla főmérnöknek, a hivatal ügybuzgó főnökének a rendes és terhes vezetésért megelégedését nyilvánította. Ugyanakkor voltak az utmesteri vizsgálatok is. 5 utmesterből három sikeresen vizsgázott és kettőt félévvel visszautasítottak.

— **Egy főorvos halála.** Dr *Csiky* L. János körorvos, vasuti orvos, Háromszék megye tb. tisztifőorvosa, e hó 17-én éjjel, hosszas szenvedés után, 54 éves korában elhalt Uzon községben. Temetése 20-án általános nagy részvétellel történt meg Uzonban.

— **Sok a kakuk** — úgy látszik — a Brassói Lapok fáján, mert minduntalan kakukol. Pedig hát — székely népünk köztudomása szerint — a kakuk csak addig szól, míg az árpakalász a torkán nem akad és főképp amíg a kakukok apró madarak tojásaival öblögethetik ragadozó torkukat. Kedves laptársunknak — valószínűleg — még bőven van vizkeresztű tojása... Bizonyára azért fogja annyira a kakukolás — feltálat újabb és újabb mesék alakjában. A székelység nem szorul arra, hogy a Brassói Lapok gyámolítsa és különösen arra, hogy hol egy, hol más formában izgassa. Hagyjon békét a székelységnek, mely már épen elég maszlagot kapott a Brassói Lapoktól. Ne pártolja oly nagy vehemenciával a székelységet, hiszen ugyis kilátszik a lóláb, hogy miért kakukol oly idegesen. Furcsa! Pártolja a székelységet és már előre irigylit a Székelyudvarhelyre — általunk már régebben sürgetett — magyar egyetemet. Erre aztán csakugyan el lehet mondani: „Vigyázz székely, kakuk van a fán!”

— **Repatriáló hivatal** felállítását tervezi a magyar kormány Kolozsvárt, ahol alaposan megvizsgálják a kitelepülni szándékozók kéréseit s csak valóban indokolt esetekben adnak meg a kitelepítésre szóló engedélyt. Budapesti jelentések szerint — a magyar kormány az utódállamok képviselőivel megbeszéléseket folytat, hogy a repatriáltak vegyék vissza. Ezzel félév alatt a pályaudvarok megtisztulnának a legszánalmasabb látványtól: repatriáltak züllött, vándorkomédiásokhoz hasonlatos hajlékaitól és a magyar állam könnyitene a roskadásig terhes költségvetésén... De azért csak mennek. Nem szánják a nyomoruságban selymődő csonka-Magyarországot, honnan egyesek biztos állással és — a tények szerint pedig egy cseppet sem rózsás — mindenféle „jók” ígérgetésével csábítják a könnyenhivőket...

— **Meghibó** a Szejke-gyógyfürdőn 1921. július 24-én (vasárnap) délután 4 órakor kezdődő műsorról egybekötött Anna-bálra. Táncmulatság d. u. 4 órakor és műsor után reggelig a Szejke-fürdő vendéglő ujonnan épített nagytermében. Este 7 órakor műsor a „Székelykereszturi Műkedvelő Társaság” tagjainak szíves közreműködésével. 1. Kain. Irta Kátó József. Szavalja: Lengyel Péter. 2. A kis mákszedő leány. Hollandi dal. Éneklő Dáné Juliska. Zongorán kíséri: Jankovich Pál. 3. Autótánc. Lejtik: Ujváry Aranka, Lengyel Péter és Szántó János. 4. Pesti urfiak. Kuplé. Éneklők: Szántó János és Szemerjay Károly. 5. Raytime (Reytem). Szalontánc. Lejtik: Ujváry Gabriella és Lengyel Péter. 6. Kuplé. Éneklő: Szántó János. 7. Hiába, hiába... Irta: Földes Imre. Szavalja: Mátéffy Tercsi. 8. Szólótánc. Lejtik: Esztegár Zsófia és Incze Gituka. 9. A két süket. Bohózat 1 felvonásban. Irta: Jules Moniaux. Személyek: Harcsa Adorján birtokos Szemerjay Károly, Éva, leánya Ujváry Gabriel. Soós Béni Jankovich Pál. Tóbiás, szolga Lengyel Samu. Konferál: Szemerjay Károly. 10. Kabaré-számokat énekel és táncol: Betegh Böske színművésznő. Belépő-jegy: Főntartott hely 10, személy-jegy 8, gyermekek 4 leu. Jó ételről és italról gondoskodik Ágh János fürdőbérő. Reggel 8 órától kezdve autóbusz- és 2 kocsijárat áll az egész napra kirándulók rendelkezésére. A közlekedés a mulatság végéig fönmarad. A „Székelykereszturi Műkedvelő Társaság” tagjai d. u. 5 ó. 28 perckor érkeznek és az állomástól kocsin a Szejkére vonulnak.

— **Közjegyzői Iroda áthelyezése.** Dr Göllner Béla székelyudvarhelyi királyi közjegyző irodáját Boulevard Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 38. szám alá (a postahivatal mellett) helyezte át. Hivatalos órák d. e. 8—12 és 14—18 óráig.

— **Tanulók felvétele.** A székelyudvarhelyi r. kath. főgimnázium igazgatósága a „Székely-Udvarhely” útján, a következő tájékoztatót közli

a tanítató szülőkkel: Az erd. róm. kath. Státus igazgatótanácsa — a többi magyar felekezeti főhatóságokkal egyetértve — elhatározta a jövő iskolai évtől kezdve az egységes középiskola megalkotását. Az új középiskola felső és alsó tagozatra oszlik. Az alsó tagozat tanításterve a gimnázium és volt polgári iskola tanítástervének egységesítése. A felső tagozat (vagyis a gimnázium V. osztályától kezdve) feloszlik gimnáziumi és reálszakra, amelyek között hajlama és tehetsége szerint választhat a tanuló. A tanítástervet a közoktatásügyi államtitkárság is jóváhagyta. Az új tanításterv az I—IV. osztállyal befejezőleg azonnal életbe lép, az V. osztálynál megnyílik a gimnáziumi és a reálszak. A gimnázium alsó tagozatába, valamint az V. osztályba minden külömbözeti vizsgálat nélkül átléphetnek a volt polgári iskolai tanulók. A gimnázium I—IV. osztályában a latin nyelvből kapott elégtelen jegy nem számít. A javítóvizsgálatot a latinból csak a tanuló kívánságára tartjuk meg. A javítóvizsgálatok augusztus 30. és 31. napjain d. e. 8—12 óráig tartatnak s azoknak díja tárgyanként 25 Leu. A beiratások július és augusztus havában mindennap, szeptember pedig első három napján eszközölhetnek. Az iskolai évet szeptember 5-én nyitjuk meg. Tájékoztató és tankönyvekűl való gondoskodás céljából minden szülő jól teszi, ha gyermekét már most beiratja a főgimnáziumba. Leánytanulókat a jövő iskolai évre is rendes tanulókul vétetnek fel. Az iskolai díj, mely szintén felekezeti közti megállapodáson alapszik, az alsó fokon 430 Leu, felső fokon 830 Leu. Tandíj alsó fokon 80 Leu, felső fokon 160 Leu. Szegény, jó viseletű és szorgalmas tanulók részben vagy egészen tandíjmentességben részesülnek. Székelyudvarhely, 1921. július 21-én. A főgimnázium igazgatósága.

— **A páltó** bemutatására és óvatolására szóló legújabb határidőt 1921. augusztus 15-ig meghosszabbították.

— **Mennyi kár és hátramaradás** éri azokat, akik ujságot nem olvasnak! Olvassa, terjessze és másoknak is ajánlja a „Székely-Udvarhely”-t, melyben a legszükségesebb tudnivalókat mindenki megtalálja.

— **Költözködnek** — mint értesülünk — Székelyudvarhelyt az egyes intézmények. Az állami elemi iskola a „Mária Valeria” óvodának szánt épületéből kihurcolkodik és átmegy a volt főreáliskola épületébe, ahol a tanfelügyelőség is megmarad a tanfelügyelő lakásával együtt. A város hivatalait a „Mária Valeria” épületbe teszik át. A városi tanács helyébe a csendőrség és ennek helyére az állami polgári leányiskola költözködik a Kossuth-utcába. Toldozzák-foldozzák az elhelyezkedést ahelyett, hogy megfelelő középítkezésekkel segitnének a súlyos bajokon. De hát meg van kötve a kéz, ha nincs pénz. Ami van, az is utólérhetetlen drága.

— **Országos vásár** holnap hétfőn Kóhalomban, kedden Parajdon lesz. Augusztus hó 1-én Nyárádszereda, Miklósvár; 6-án Prázdsmár, 7-én Bereczk, 10-én Szászrégen kirakó vásárait tartják.

Felbétel a szakiskolába.

Az odorheui áll. kő- és agyagipari szakiskola az 1921-22. tanévre az I. évfolyamra IV. és V. elemi iskolai osztályt jó sikerrel végzett tanulókat vesz fel. VI. elemi vagy II. középiskolai osztályt végzetek a II. évfolyamra nyerne felvételt. Az előjegyzések már folyamatban vannak. Az igazgatóság. 1-3

Nem biztos az élet még a

tehénsekéren sem. Ezt igazolja Bartos Ferencné székelykereszturi lakosnak e hó 17-én bekövetkezett halála. A 60 éves asszony 1921. július 6-án, a Csekefalváról Magyar-Andrásfalvára vezető országuton, csendesen kocogtatott a tehénsekéren. Fazakas Dénes gagy lakos lovasszekere utól érte és valószínűleg véletlenül beleszaladt a tehénsekérbe. Az ott ülő Bartosné a szekérrud oly súlyosan megsértette, hogy a szegény öreg 11 nap múlva belehalt. A törvényszéki kiszállítás megtörtént. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt indította meg az eljárást.

Az 5 és 2 leus bankjegyeket szaporítani fogják. A pénzügyminiszter a Banca Nationalát felhatalmazta, hogy 100 millió értékű 5 és 125 millió értékű 2 leus bankjegyet kibocsáthasson.

Piaci árszabás. Új piaci árszabás lépett életbe 1921. július 20-tól Székelyudvarhely város területén, amelynél drágábban eladni és venni 100-10 ezer leuig terjedhető pénzbüntetés, visszaesés esetén pedig 15 naptól 6 hónapig terjedhető elzárás terhe mellett — nem szabad. Hús-, zsir- és szalonnafélék: Marhahús 6, bivalhús 5, borjuhús 5, sertéshús 10, juhús 4, sertészsir 20, paprikás v. csemegeszalonna 20, nyerszalonna (zsirnak való) 14, fehér sózott szalonna 16, füstöltzalonna 17, háj 16, vegyes felvágott 15, nyári szalámi 15, téli szalámi 60 és száraz kolbász 8 leu kilogrammonként.

Péksütemény és lisztfélék: Barna kenyér kgr. 3 leu 50 b., fehér kenyér 5, 0-ás liszt 6, főzöliszt 5, kenyérliszt 3 leu 50 b., tengeri liszt 2 leu 50 b., kifli vagy zsemle 3-3 drb 1 leu. — Tejtermékek: Tehéntej 1 leu 50 b, bivaltej 2, tejfél 8 leu 1 liter. Falusi vaj kg-ja 20, teavaj csomagolva 30, tehénturó 6, juhturó 12, juhsajt 10, orda 6 leu 1-1 kgr. — Vegyes élelmickek: Paradicsom kg. 5, zöldpaprika drbja 50 b. 1 leuig, káposzta drbja 2-4 leu, zöldbab kg. 1 leu, zöldborsó kg. 2 leu 50 bani, burgonya litere 50 bani, murek kötése 30, petrezselyem 40, zöldhagyma kötése 40-50, ugorka drbja 20-40, kalarabé drbja 20-40 és tojás drbja 50 bani. Ez árakat kiadta 1921. jul. 15. Szakáts Zoltán, polgármester.

A „Közgazdaság“, ez a közgazdasági élet minden ágára kiterjedő hetilap e hó 15-iki 27-28. száma P. Székely Endre dr és Kiss Béla dr szerkesztésében változatos tartalommal jelent meg Cluj-Kolozsvárt. A mintavásár megnyitása alkalmából jelent meg a sok értékes közleményt tartalmazó szaklap.

Bank, ügyvéd, szegény ember*

Hajmeresztő igazságtalanság. — Egy 73 éves kiskadáci székely anyagi tönkretétele Erzsébetvároson. — Kelemen Lajos malomépítőmester kálbárija.

A legszenzációsabb bűnügyi regegyeményeit is felülmúlja Kelemen Lajos malomépítőmester ügye, mely a híres amerikai szélhámosságokkal, bátran kiállja a versenyt.

A 73 éves öreg székely, Udvarhelyvármegye Kiskadács nevű községében 1848. június 5-én született. Siménfalván keresztelték. 50 év óta lakik Erzsébetvároson, Kisküküllővármegyében. 4 gyermeke van. Felsőségét elvesztette; szegény nőt megölte a bánat, hogy vagyonuktól igazságtalanul a konjunktura lovagok megfosztották.

Erzsébetvároson és környékén mindenki ismeri az öreg Kelemen Lajost, aki született zseni ma is a gépészeti szakmában és a vízvezeték készítésében. Eredeti székely ember, aki saját igazának tudatában, ügyével még a királyhoz is elment. Azonban bírói uton — a nagy világháború közepette — sajgó sebeire orvoslást nem talált.

Sőt azt állítja, hogy még ügyvéd sem akadt, aki perét elvállalja és aki elvállalta, befejezés előtt a megbízatását az is vissza adta. Mert hát, a mint valaki neki mondotta: „Varju a varjunak a szemét nem vájja ki“ s ahol a pénz van, ott van a hatalom...

Kért, könyörgött, követelt, sőt még a nyílt piacra is kitétte az akasztófát Erzsébetvároson, hogy igazságos ügyében legalább a közvélemény döntsön.

A konjunktura lovagok meglapulva, érzéktelenül nézték a vagyonától megfosztott szegény ember vergődését. Vigyorogva oldalba lökdösték egymást és suttogva mondogatták, hogy szegény Kelemen Lajos — úgy látszik — megbolondult. Ezt szerették volna ők a dicsők...

Előbb — mint a pók az áldozatát — behálózták. Azután a vérét kiszívták és a végén társadalmi életétől is meg akarják fosztani, hogy életalkonyán, az se maradjon meg — valóban sajnálatra méltó — áldozatuknak.

Végő menedékül most a „Székely-Udvarhely“-hez folyamodott. A sajtó kérlelhetetlen hatalmának védelmét kérte. És a „Székely-Udvarhely“, mint Csik-, Háromszék-, Ma-

— Ötezer lovat ad vissza a versaillesi békeszerződés alapján közelebből Németország Romániának.

A „Hangya“ szövetkezetek központja minap tartott első évi rendes közgyűlésén József Lajost, Dr Drexler Bélát és Ürmösi Józsefet új igazgatósági tagoknak választotta. A felügyelő bizottságba Lengyel Gerő és Imre Zsigmond választották be.

— Munkás-sors. Egész életén át robotolt. Napszámos volt és még

rostorda- és Udvarhelyvármegyék székely érdekeit védő politikai ujság, vállalta a 73 éves öreg székely igazságos ügyének támogatását.

Először is arra vagyunk kíváncsiak, hogy az erzsébetvárosi Sz. Szövetkezeti Bank, mint Részvénytársaság, mely „maga állítja és bizonyítja, hogy Dr Morar Sándor ügyvéd 3600 K adósságát kétszer hajtotta végre — bírói ítélet nélkül — a Kelemen Lajos tulajdonát képező ingatlan vagyonából, honnan, kitől és mikor kapott váltót, vagy kötelezvényt a Kelemen Lajos aláírásával, hogy bátorságot vett arra, mikép a jóra való öreget keservesen szerzett vagyonától megfoszták! ? . . .

S ha feltéve, de meg nem engedve, valahol lett volna is valamely hamis váltó vagy kötelezvény, amelynek alapján Kelemen Lajost és nejét az erzsébetvárosi Sz. „Szövetkezeti Bank, mint Részvénytársaság“ perelhette: hol, melyik bíróság hozta az ítéletet és mikor, hol kézbesítették azt Kelemen Lajosnak, hogy az ő — saját tudomása szerint — tehermentes 875 A + 131., 132. hr. sz. ingatlanát, melyen — négy-járatu berendezésű malma összes hajtószijazattal, egy löreji benzinmotor, tisztító, buzatisztító, daratisztító, körfűrés, 2 láda géptartalék rész, 2 esztergályozott nagy vastengely 3 gabonatoró nagy hombár, egy triór, egy nagy értékű Gatterfűrés, kovacs-ülő, furó, satu, vasfurógép, fűrészelesítő, fenőgép, nagy köszörűkő állványon stb. — nagyértékű ingóságok is voltak és az új végrehajtási törvény szerint, mint munkaszerszámok, semmiféle adóssággal le sem foglalhatók — mégis elvették és Kelemen Lajost a saját tulajdonából csendőrkkel dobatták ki az utra s tették földhöz ragadt szegény emberré! ? . . .

Egyelőre csak ezekre kérünk itt, a nyilvánosság előtt sürgős és kimerítő feleletet az erzsébetvárosi „Szövetkezeti Bank, mint Részvénytársaság“-tól.

Argus.

* E cikkért mindennemű felelősséget a beklüldője vállalt. Szerk.

6, árpa 6, zab 7 métermázsá körül van. Csikvármegyében 6, 6'6, 6'6 és 7. Háromszék vármegyében 5, 7, 7, 7. Marostordavármegyében 5, 4'5, 5'5 és 6 mm. a termés kilátás az E. G. E. jelentése szerint.

— Rövid hírek. Angliában a hőmérő nappal 90, éjjel 65 fok hőséget mutat Fahrenheit szerint. 40 év óta ilyen hőség nem volt. Amerikában szintén óriási hőség van.

— A cukorrépa termés 80%-a elpusztult Csehszlovákiában. — Számvevői állások a segesvári, fogarasi, székelyudvarhelyi és csikszeredai áll. építészeti hivataloknál betöltendő.

— Az athéni megbeszélésen elhatározták, hogy Görögország Romániával és Jugoszláviával együtt demarot intéz Bulgáriához. — Cudasa irányában a görög csapatok foglyul ejtették a 3-ik török divízió nagy részét. 120 ágyut, 1200 bombát és 3000 gépfegyvert zsákmányoltak. Így néz ki a béke ma Keleten. — A kamara ülésén a költségvetést megszavazták. Titulescu pénzügyminiszter nagy beszédet tartott.

— A tüzbiztosítási kötvények és más biztosítások összegeit be kell jelenteni e hó 25-ig, ha a biztosításokat nem az illető társaságoknak román területen székelő fiókjainál kötötték.

Eladó ház. Székelyudvarhely, Soly-mossy-utca 21. sz. alatt egy 3 szobás, több mellékkel, nagy kerttel, külön kettős udvarral eladó. A szobákban villanyvilágítás van. Felvilágosítás ugyanott nyerhető.

Az odorheui törvényszék. C. 847-1921.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék közhírré teszi, hogy Todor Mártonné sz. Jakab Anna székelyvársági lakos részéről az 1911. I. tcz. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán az orosz fogságban az 1920. évi május hó 1-én tifusz betegségben állítólag elhalt Todor Márton volt székelyvársági lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul Dr Kálmán József ügyvéd, odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Todor Mártont és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Todor Márton életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficialában történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó eltelté után, a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi június hó 4. napján. Dr Glosz Miksa s. k. tszéki bíró

A kiadmány hitelűl

Florián

2-3

shiv. tisztviselő.

Az odorheui törvényszék.
C. 447/2—1921.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék közhírré teszi, hogy Gere Róza korondi lakos részéről az 1911. I. t.-c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán a Kárpátokban 1915. évi február hó 15-én az oroszokkal vívott ütközetek egyike alatt, mint a volt m. kir. 22. honvéd gyalogezred katonája fejlődést kapott s ezen sebesülés következtében a helyszínen állítólag elhalt Gere János volt korondi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul Dr. Jakab Zoltán ügyvéd, odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Gere Jánost és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Gere János életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficialában történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest megfogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi április hó 6.
Dr. Glósz Miksa s. k. tszéki bír.

A kiadmány hitelül:
2—3 Florián shiv. tisztviselő.

Tükörablak 2 mtr. magas,
1 mtr. széles,
teljes felszereléssel, sárgaréz tolókával, kirakatnak is alkalmas, eladó.
Cim e lap kiadóhivatalában.

Az odorheui törvényszék.
C. 707/2—1921.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék közhírré teszi, hogy Kinde Józsefné sz. Bálint Róza székelyszállási lakos részéről az 1911. I. t.-c. 48. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán, az orosz fronton 1914. október hó 3 napján az uzsoki szorostól balra eső egyik magaslaton reggeli 8—9 óra között ellenséges golyótól találva, állítólag elesett Kinde József volt székelyszállási lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul Dr. Jodál Gábor ügyvéd, odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Kinde Józsefet és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Kinde József életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a Gazeta Oficialában történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest megfogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi június hó 25-én.
Dr. Glósz Miksa s. k. tszéki bír.

A kiadmány hitelül:
2—3 Florián Mária s. hiv. tisztviselő.

Cenzurat: Cornel Sirca

Autóközlekedés!

A n. é. közönség és a kereskedők szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Székelyudvarhelyt, Kornis-u. 4. sz. a, levő autószállítási vállalat részéről a Batthyány-téren, a barátok templomával szemben, egy táblát függesztettünk ki és azon **állandóan jelezzük, hogy az autó mikor és hova közlekedik.** Wagner Testv.

Eladó egy jó hajtó vadászkutya. Patakfalvi tanító.

Vétel, csere, eladás.

Ugron Ákos gazdasága
Odorheiu (Székelyudvarhely)

Keres megvételre 1 drb. 4—8 lóerős, 220 voltos villanymotort, transzmissziókat, nagyobb gabonadarálót és répvágót géphajtásra.

Kínál cserébe 30% pótlással a vevő részéről prima triörözött Székács-féle fajbuza vetőmagot, más őszi buza magért. Őszi árpa vetőmagot tavaszi árpáért.

Előjegyzéseket elfogad I.-ma speciális rostával tisztított len és kender vetőmagra.

Elfogad megrendeléseket őszi szállításra, házhoz küldve, káposzta, hagyma, burgonya és más kerti veteményekre, prima fehér- és tarkababra.

Budapestről az 1920—1921. években megjelent összes magyar **könyv-újdonságok** megérkeztek és kaphatók **Z. Székely János** könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Sz: 363—921.

Hirdetmény.

Homoróddaróc község f. év aug. hó 7-én d. e. 9 órákor a község irodájában 6 év tartamára az az 1921 aug. 15—1927 aug. 14 haszonbérbe adja a község vadász területét.

Ugyan ez napon bérbe lesz adva a türzoni vadászterület is.

Feltételek a jzói irodában megtehetőek.

Homoróddaróc, 1921. jul. 14.
1—2 Előjáróság.

Csere és bukkerdő,

valamint jó karban levő **kaszáló.** (2 hold 10 négysz. öl) a bethlenfalvi határon **eladó.** Bővebb tájékozást Székelyudvarhelyt, Solymossy-u. 21. a. nyerhetni.

DROGUERIA
SZÉKELYUDVARHELYT,
Kossuth-u. 29. (Schuller-ház.)
Mindenféle gyógy- és illatszerárak, kötszerek és gumi árak, kozmetikai cikkek stb. legelőnyösebb beszerzési forrása. —
Fényképészeti cikkek eredeti minőségben.

Minden délután és este
Cigányzene!
Flekkent, pörkölt a **Sósfürdőn.**
Társasvacsorákra megrendeléseket elfogad:
Nagy Albert,
vendéglős.
Elsőrendű kuglipálya.
Kitűnő ételek és italok.

Kereskedők, Szövetkezetek, Fatelepek és Fogyasztók figyelmébe

ajánljuk, hogy nagybani üzletünket Odorheiu (Székelyudvarhely) Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 56. sz. alatt megnyitottuk, ahol

pas, fűszer, gyarmat- és szövetárak,
kitűnő fajborok, továbbá gyermek- és férficipők a legolcsóbb napi árakon kaphatók.
Tisztelettel: BANCA CETATEA.

A székelyudvarhelyi első asztalos iparszövetkezet
Székelyudvarhelyt, Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 40. sz., a posta-udvarban hátul

Elvállal minden, az asztalos iparhoz tartozó munkát. Jó és pontos kiszolgálás. Jutányos árak. A n. é. közönség szíves bizalmát kéri kész szolgálattal:

Gyarmathy, Kassay, Vizhányó és Cseke asztalosok.

BANCA CETATEA ODORHEIU
Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfogad betéteket magas kamatláb mellett, finanszíroz kereskedelmi és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált Vidéki megbízható ügynököket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a bankhelyiségben.

Pénzbeváltás az egész vármegyéből!

A Banca Generala által kibocsátott German Leiek beváltását 1921. július 31-ig bezárólag a város és vármegye területén a „Cetatea” bank fogja eszközölni **Odorheien.**

A beváltásnál igazolni kell, hogy a beváltó 1921. év szept. végéig minden közzadóját kifizette.

Községek névszerű kimutatásán elegendő az előjáróság sommásan történt igazolása.

Műhely áthelyezés!

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy

bádigos műhelyemet

Eötvös-utca 4. szám alól Székelyudvarhelyt, **Piața Regina Mária (Batthyány-tér) 11. sz.** alatt levő udvari helyiségbe helyeztem át. Műhelyemben elvállalok minden szakmába vágó új és javítási munkákat. — Raktáron tartok mindennemű konyhafelszerelési cikket. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel:

Kerestély Gyula,
bádigos-mester.

Présel, ványol
s legszebben
fest és tisztít
selyem, bársony, férfi és nő ruhákat, végárukat, háziszóttos posztókat

SUAÁB ANDOR
első barcasági ruhafestő és egytiszító gyára BRASSÓ.

Gyűjtőde:
Szentkötis János utóda cég
Székelyudvarhely, Batthyány-tér 4.

MEGNYILT
a brassói **CELL-féle LIKÖRGYÁR**
NAGY RAKTARA
Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Principessa Elisaveta (Bethlen-utca) 24. sz. alatt, hol nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árak mellett kaphatók a legfinomabb édesített italok, kitűnő rum, állás, cognac és mindenféle likörök stb. stb. — Mindenki kellemes otthont talál **VENDÉGLŐMBEN,** hova bejárat a főkapun. A n. é. városi és vidéki közönség szíves látogatását kéri teljes tisztelettel:
LAPKA HENRIK,
vendéglős, erdélyi fajborok és szeszraktára.